

характеръ. Тѣ сж опасни раздавачи на правосъдието, понеже лесно се подкупуватъ.

Между селското население въ източния дѣлъ на Македония има само едно гръцко мохамеданско село, *Дяльово*, нахоще се на пѣтя отъ Неврокопъ за Съръ. Споредъ мѣстни прѣдания дяльовчани сж прѣселени отъ Халкидика въ пѣрвата четвъртина на XIX. в. Тогава тѣ приели исляма за да се запазятъ отъ разорение и изтрѣбяние прѣзъ врѣме, когато се потѣквахж гръцкитѣ движения¹⁾. Споредъ Иречека отъ гръцка влака били още помашкитѣ села *Лозникъ* и *Корникъ* въ Неврокопско²⁾. Неврокопскитѣ българи незнаятъ нищо подобно. Сега селянитѣ отъ споменатитѣ двѣ села говорятъ чисто български, както и другитѣ помаци. Много е възможно, че и между мухамеданитѣ около Кушиница Планина да има нѣкои отъ гръцка народностъ, защото въ нѣкои села знаятъ да говорятъ гръцки.

Въ западния дѣлъ на Македония мухамедани гръци има въ Населица и Копачаръ, които се наричатъ *валахъдесъ*³⁾. Тѣ образуватъ една дълга ивица край десния брѣгъ на Бистрица. Начеватъ съ с. *Лобачово* близу до моста Смикси, образуватъ мнозинството на градеца Лопчища, на югъ отъ него минаватъ по лѣвия брѣгъ на Бистрица и образуватъ часть отъ населението на паланката Шатища, продължаватъ до градеца Гребена, населяватъ много села край Гребенската рѣчица дори до устието ѝ, минаватъ втори пѣтъ на лѣвия брѣгъ на Бистрица, дѣто населяватъ часть отъ паланката *Венче*, голѣмото село *Торище* и още нѣкои незначителни селца. На западъ отъ градеца Гребена има още въ нѣкое село по малко валахъди.

Споредъ свѣдѣния, събрани отъ Верковича, потурчаньето на тия гръци станало прѣзъ втората половина на XVIII. в.⁴⁾ Ние знаемъ, че цѣлиятъ тоя край е билъ опустошенъ много злѣ отъ Али Паша. Около 1780 г. градецътъ Гребена е билъ окончателно разсипанъ. Вмѣсто 2000 къщи, които ималъ по-прѣди, Пукевилъ заварилъ въ 1806 г. едва 150⁵⁾. Прѣзъ тия тежки години на разорение трѣба да е ставало и потурчанье.

¹⁾ *** Патуване по долинитѣ на Струма, Места и Брѣгалница, Сб. М. XIII. 353.

²⁾ Иречекъ, Кн. България, I. 134.

³⁾ Верковичъ, Топограф.-этнограф. очеркъ Македонии, 171, 178, 199; Weigand, Die Aromunen, I. 128—129.

⁴⁾ Верковичъ, Топограф.-этнограф. очеркъ Македонии, 178.

⁵⁾ Pouqueville, Voyage de la Grèce II. 496.